

Ris agenda punt #

-1.772

REGERING VAN CURAÇAO

BA-8

Kopie bestemd voor Raad van Bestuur GHOS 20 SEP. 2013

Zaaknummer: 2013/5215	
Onderwerp: Memorandum of Understanding Hospital Nobo Otobanda (HNO)	Afkomstig van: Min-AZ Datum: 18-9-2013 Kenmerk:
Voorstel van Minister: Min-AZ 18 SEP. 2013	RMT/sec 19 SEP. 2013
Minister:	A/BPD/Sb/DM Gwe 20 SEP. 2013
Minister:	
Minister:	
Minister:	
Minister:	
Besluit Raad van Ministers	Datum:
Nr.:	Datum Expeditie: NC agenda van week RVT v okt 2013

**ST. ELISABETH HOSPITAAL
CURAÇAO**

Datum ontvangst: 24-09-2013

Naar Afdeling: _____

Datum afgehandeld: Scannen en

Paraaf: [Signature] e-mailen naar

ROT + ROB!

Gelieve deze ruimte niet te beschrijven en de omslag voor een onderwerp te gebruiken

Besluit Raad van Ministers**Datum: 20 september 2013**

Akkoord met de tekst (final draft) van het concept van de Memorandum of Understanding (MoU) tussen het Land Curaçao, SEHOS en USONA inzake de bouw van het nieuwe algemeen ziekenhuis in het stadsdeel Otrobanda. Akkoord met machtiging van de Minister-president en de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) om namens de openbare rechtspersoon het Land Curaçao bedoelde MoU te ondertekenen. In het verlengde daarvan: akkoord met aanbieding van bijgaand concept-machtigingslandsbesluit d.t.k.v. de Afdeling Document Management (DM) aan de Gouverneur ter ondertekening.

*Cc. Alle Ministers;
De SG van het Ministerie van GMN;
De SG a.i. van het Ministerie van Financiën;
USONA;
De Raad van Bestuur van het SEHOS.*

Zaaknummer: 2013/056315

De Minister-president,

Ministerie van Financiën

De Minister van Financiën
Dhr. Dr. J. M.N. Jardim
Alhier

Uw nummer:

Uw brief van:

Ons nummer: 2013/05315

Onderwerp: Memorandum of Understanding Sehós, Stichting Sona en Land Curaçao

Willemstad, 20 september 2013
CURAÇAO

Bijlage:

N.a.v. de MoU die tot stand is gekomen tussen SEHOS, USONA en de overheid in verband met de bouw Nieuw Ziekenhuis wil ik U als volgt adviseren.

In de beheersovereenkomst USONA en de overheid van Juni 2011 is overeengekomen dat er een saneringsfonds zou komen gericht op het wegwerken van het negatief vermogen van SEHOS.

1. In de praktijk betekent dit dat de in deze overeenkomst de overheid de openstaande loonbelastingsschuld van het SEHOS per 1-12-2013 overneemt. Het gaat om een bedrag van naar schatting 6 à 7 miljoen. Tussen de Ontvanger en SEHOS dient er een afstemming plaats te vinden om het exacte bedrag te bepalen!

2. Eerder verstrekte voorschotten naar schatting ad Naf. 11.5 mln. zullen ook worden kwijtgescholden aan het eind van de transitieperiode. Er wordt nu nader onderzocht of deze bedragen kloppen.

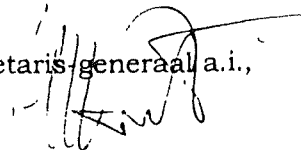
3. De overheid zou eventueel ook een mogelijke restschuld dienen te saneren, maar dit kan net zo goed ook betaald worden uit de exploitatie van het SEHOS. Deze exploitatie zal kunnen komen van nieuwe andersoortige ontwikkelingen die op de terreinen van het SEHOS naar alle waarschijnlijkheid zullen worden ontwikkeld, waardoor niet verwacht wordt dat dit zal leiden tot een aanvullende last voor de overheid.

Tenslotte moet rekening worden gehouden met de noodzaak om terreinen en gronden in de gebieden die direct grenzen aan het gebied rond Sehós, en zal voor 1-12-2013 rekening moeten worden gehouden met mogelijke te plegen investeringen t.b.v. de bouw van het Nieuw Ziekenhuis.

Hiervoor zullen er ook in de begroting zo spoedig mogelijk voorzieningen voor getroffen dienen te worden. Hier zal op zeer korte termijn nader op terug worden gekomen. Dit zal hoofdzakelijk dienen te lopen via de kapitaaldienst.

Hopende u voldoende te hebben bericht, stel ik U voor in te stemmen met deze MoU,

De Secretaris-generaal a.i.,

LANDSBESLUIT

van de no.

Tweede wnd.

De Gouverneur van Curaçao,

Op gezamenlijke voordracht van de Minister-president en de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur, handelende in overeenstemming met het gevoelen van de Raad van Ministers;

Overwegende:

dat de Staten op 11 april 2013 met meerderheid van stemmen een motie hebben aangenomen waarin de voorkeur wordt uitgesproken voor de bouw van het nieuwe algemeen ziekenhuis in het stadsdeel Otrabanda;

ter uitvoering van die Statenmotie de Raad van Ministers besloten heeft het nieuwe algemeen ziekenhuis daadwerkelijk in het stadsdeel Otrabanda te realiseren;

dat het te dien einde wenselijk is concrete afspraken te maken met het uitvoeringsorgaan USONA en de Stichting Sint Elisabeth Hospitaal (SEHOS) inzake de bouw van een nieuw algemeen ziekenhuis in het stadsdeel Otrabanda;

Gelet op:

artikel 33, derde lid, tweede volzin, van de Staatsregeling van Curaçao;

HEEFT GOEDGEVONDEN:

Artikel 1

De Minister-president en de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur worden gemachtigd de openbare rechtspersoon Curaçao te vertegenwoordigen bij het ondertekenen van de bij dit landsbesluit gevoegde concept Memorandum of Understanding (MoU) met het uitvoeringsorgaan USONA en de Stichting Sint Elisabeth Hospitaal (SEHOS) inzake de bouw van een nieuw algemeen ziekenhuis in het stadsdeel Otrabanda.

Artikel 2

Dit landsbesluit treedt in werking met ingang van de datum van dagtekening.

Afschrift van dit landsbesluit wordt gezonden aan:

de Gouverneur,

de Staten,
de Raad van Ministers,
de Gevolmachtigde Minister,
de Algemene Rekenkamer,
de Stichting Overheidsaccountantsbureau,
de Stichting Sint Elisabeth Hospitaal (SEHOS),
USONA en
de Secretaris-generaal van het Ministerie van Financiën.

Willemstad,

De Minister-president,

De Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur,

Schulden Sehos

Bron: concept-jaarrekening 2012

	31 dec 2012	Kwijtschelding	Gepensioneerden naar BVZ	Aflossing uit operations	31 dec 2016	Te saneren	Beginpositie hospital nobo
Leningen							
Consortium	34.033.000			-13.648.018	20.384.982	-20.384.982	0
Land (liq. steun)	11.500.000	-11.500.000			0		0
Girolease (PACS/RIS)	8.704.000			-6.824.583	1.879.417	-6.532.000	1.879.417
Voorschot SVB (Cathlab)	4.164.000			-2.498.400	1.665.600		1.665.600
MCB	3.563.000			-3.464.811	98.189	-98.189	0
Ennia	3.054.000			-3.054.000	0		0
Eilandontvanger (LB)	1.893.000	-1.893.000			0		0
Land (permanent voorschot)	500.000	-500.000			0		0
Overige	790.000			-790.000	0		0
	68.201.000	-13.893.000	0	-30.279.811	24.028.189	-20.483.171	3.545.017
Kortlopende schulden							
Crediteuren	15.688.000				15.688.000		15.688.000
R/C krediet	6.532.000				6.532.000	-6.532.000	0
Loonbelasting	6.610.000	-5.600.000			1.010.000		1.010.000
AOV/AVBZ	1.000.000				1.000.000		1.000.000
Personeel achterstallig	7.885.000			-6.240.000	1.645.000		1.645.000
Personeel vakantiedagen	3.381.000				3.381.000		3.381.000
Pensioenfonds	1.527.000				1.527.000		1.527.000
Personeel overige lopend	914.000				914.000		914.000
Overige kort	8.632.000				8.632.000		8.632.000
	52.169.000	-5.600.000	0	-6.240.000	40.329.000	-6.532.000	33.797.000
Totaal schulden	120.370.000	-19.493.000	0	-36.519.811	64.357.189	-27.015.171	37.342.017
Voorzieningen							
Ziektekosten gepensioneerden	84.211.000		-75.000.000	-5.000.000	4.211.000		4.211.000
Jubilariissen	4.291.000				4.291.000		4.291.000
Pensioenen	165.000				165.000		165.000
	88.667.000	0	-75.000.000	-5.000.000	8.667.000	0	8.667.000
Totaal verplichtingen	209.037.000	-19.493.000	-75.000.000	-41.519.811	73.024.189	-27.015.171	46.009.017

Besluit Raad van Ministers

Datum: 18 september 2013

Behandeling van dit agendapunt wordt aangehouden tot de bijzondere RvM-vergadering van 20 september 2013.

Zaaknummer:

2013/56315

De Minister-president,

Memorandum of Understanding Hospital Nobo Otrobanda (HNO)

I. Partijen:

1. Het Land Curaçao, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Minister-president de heer drs. I. Asjes en de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) de heer dr. B. D. Whiteman, daartoe gemachtigd bij Landsbesluit van de .....september 2013, No. ....., hierna te noemen het Land,
2. De Stichting Sint Elisabeth Hospitaal, hierbij conform besluit van de Raad van Bestuur, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer drs. C.N. Winkel, lid van de Raad van Bestuur in de functie van Medisch Directeur en de heer H. Gerrits R.A., lid van de Raad van Bestuur in de functie van Financiële Directeur, hierna te noemen SEHOS, en
3. De Uitvoeringsorganisatie van de Stichting SONA, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar Directeur, de heer drs. R. Doran, hierna te noemen USONA

II. Overwegende dat:

- de Staten van Curaçao op 11 april 2013 met meerderheid van stemmen een motie hebben aangenomen waarin de voorkeur wordt uitgesproken voor de bouw van het nieuwe algemeen ziekenhuis in het stadsdeel Otrobanda (hierna Otrobanda);
- ter uitvoering van die Statenmotie de Raad van Ministers besloten heeft het nieuwe algemeen ziekenhuis daadwerkelijk in Otrobanda te realiseren;
- het Land het vaste voornemen heeft om, in het kader van de ruimtelijke ordening de directe omgeving van de huidige SEHOS-terreinen in Otrobanda, onder regie van het Land, te bestemmen als zorggebied;
- SEHOS als huidig enig algemeen ziekenhuis als zodanig als voorloper wordt beschouwd van het nieuwe algemeen ziekenhuis en dat SEHOS als zodanig unieke kennis heeft van de ziekenhuiszorg in het algemeen en van het hospitaalwezen in het bijzonder op Curaçao en dienovereenkomstig een bijzondere rol krijgt toebedeeld in de transitiefase op weg naar de realisatie van het nieuwe algemeen ziekenhuis en de periode daarna;
- SEHOS haar oorsprong vindt in de katholieke kerk en haar rol als grootste verlener van medische zorg aan de inwoners van Curaçao niet had kunnen vervullen zonder de grote en zeer gewaardeerde steun van het Bisdom van

Willemstad en dientengevolge in de afwikkeling van de schuldsanering ook aandacht besteed zal moeten worden aan de positie van het Bisdomein in deze;

- USONA op basis van de tussen het Land en SONA getekende beheersovereenkomst d.d. 11 augustus 2011 belast is met de realisatie van alle voorbereidende én uitvoerende werkzaamheden met betrekking tot het project nieuwbouw algemeen ziekenhuis en dit project reeds in een vergevorderd stadium is;
- er reeds een aanbesteding voor de bouw van het nieuwe ziekenhuis voltooid is en aansluitend een definitief ontwerp is opgeleverd door de geselecteerde aannemer Ballast Nedam Infra B.V.;
- teneinde mogelijke nadelige gevolgen voor het land en mogelijk zelfs kapitaalvernietiging te voorkomen het voor de hand ligt dat het in voorgaande alinea beschreven project wordt voorgezet, maar dan op de geselecteerde locatie in Otrobanda;
- Ballast Nedam Infra B.V. als geselecteerde partij een ontwerp heeft opgeleverd dat zowel gebaseerd is op het Programma van Eisen (PvE), dat goedgekeurd is door het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) en de Raad van Ministers (zaaknummer 2011/97332 van 21 december 2011), als op uitgangspunten die onverminderd actueel zijn, waaronder het optimaal gebruik maken van de huidige capaciteit van de huidige ziekenhuiszorg op Curaçao, de centrale regie door het Ministerie van GMN en het vastgestelde zorgaanbod, en dat voldoende ruimte overlaat voor een volledig ziekenhuislaboratorium (inclusief pathologie en microbiologie) en het uitbreiden van het aantal poliklinieken dat voldoet aan de functieverdeling over de satellietziekenhuizen;
- in verband met het vorenstaande en gericht op de noodzaak tot optimalisatie van het onderling overleg tussen Partijen, aangaande een veelheid van zaken met betrekking tot de realisatie van de nieuwbouw van het nieuwe algemeen ziekenhuis én met betrekking tot de weg daarnaartoe, het dringend noodzakelijk is om het overleg ter zake te formaliseren;
- Partijen in dit kader hebben besloten dit Memorandum of Understanding met elkaar te ondertekenen;

III. Komen overeen dat:

1. Partijen alles in het werk stellen om het nieuwe algemeen ziekenhuis zo spoedig mogelijk te doen realiseren in Otrobanda, op basis van het definitief ontwerp van het nieuwe algemeen ziekenhuis dat voldoet aan het door het Ministerie van GMN en de Raad van Ministers goedgekeurde PvE.
2. de bouw van het nieuwe algemeen ziekenhuis in Otrobanda nog in het najaar van 2013 dient te starten.
3. SEHOS die onderdelen van de beoogde bouwlocatie die nu onder haar beheer zijn direct ter beschikking stelt aan het Land dan wel een door het Land aan te wijzen

rechtspersoon, ten behoeve van de bouw van een nieuw ziekenhuis, vooruitlopend op een te verwachten overdracht.

4. SEHOS zich maximaal inspant om die onderdelen van de beoogde bouwlocatie die nu onder beheer zijn de Fundashon Salus Infirmorum direct ter beschikking gesteld te krijgen aan het Land dan wel een door het Land aan te wijzen rechtspersoon, ten behoeve van de bouw van een nieuw ziekenhuis, vooruitlopend op een te verwachten overdracht.
5. SEHOS c.q. Fundashon Salus Infirmorum door het Land gecompenseerd zal worden voor de terreinen "Parkeerplaats Hamelbergweg en Parkeerplaats SEHOS" op basis van een objectieve taxatie, zoals gebruikelijk door een commissie van drie erkende taxateurs waarbij beide partijen elk één taxateur aanwijzen en deze twee gezamenlijk een derde kiezen. Het Land draagt zorg voor adequate bereikbaarheid tot de faciliteiten van het SEHOS tijdens de bouw.
6. onderzocht wordt in welke mate de financiering van het nieuwe ziekenhuis uit een combinatie van publieke en private financiering kan bestaan. Een dergelijke publiek-private financiering komt in sterke mate ten goede aan de business case en daarmee aan de kosten voor de gezondheidszorg op Curaçao.
7. alle partijen zich vanuit hun rol in dit traject maximaal inspansen om de totale financiering van de bouw van het nieuwe ziekenhuis vóór 1 december 2013 gerealiseerd te hebben.
8. het Land zich maximaal inspant om het project nieuwbouw ziekenhuis vrij te stellen van omzetbelasting (OB), importheffingen en andere heffingen.
9. de basisstructuur van de toekomstige beheersorganisatie wordt beschreven als een nader in te vullen combinatie van een vastgoed-entiteit en een exploitatie-entiteit waarbij reeds nu vaststaat dat SEHOS aan het einde van de transitieperiode als exploitatie-entiteit zal fungeren.
10. het gebruikersoverleg met in het toekomstige ziekenhuis werkzame personeel, waaronder medisch specialisten, weer moet worden opgepakt.
11. de schuldsanering van het SEHOS een onderdeel vormt van een integrale oplossing waarbij de navolgende uitgangspunten zullen worden gehanteerd:
  - de problematiek van de restschuld aan het einde van de transitieperiode zal in onderling overleg tussen SEHOS en het Land nader worden uitgewerkt;
  - de restschuld van SEHOS zal in principe worden afgelost uit de exploitatie van het SEHOS;
  - de restschuld die als dan uiteindelijk overblijft komt voor rekening van het Land waarbij aangaande de aflossingsvoorwaarden tussen het Land en SEHOS nadere regelingen zullen worden getroffen.
12. de schuld van SEHOS aan het Land, bestaande uit loonbelasting en een lening door het Land, in het kader van het gestelde onder artikel 11 hiervoor, zal worden kwijtgescholden. De loonbelasting zal bij de realisatie van de totale financiering,

als bedoeld in artikel 7 hiervoor, worden kwijtgescholden. De lening zal aan het einde van de transitieperiode worden kwijtgescholden.

13. de exploitatie van het huidige ziekenhuis (SEHOS) budget gefinancierd dient te worden met ingang van 1 januari 2014. Het Land onderschrijft dat dit budget jaarlijks geïndexeerd dient te worden. De exploitatie van het nieuwe ziekenhuis wordt eveneens budget gefinancierd.
14. Partijen hun wederzijdse afspraken aangaande de onderlinge rolverdeling en de door hen erkende noodzaak tot periodiek en regelmatig overleg met betrekking tot de nieuwbouw van het ziekenhuis, de voorbereiding daarvan, en overige daarmee direct en indirect verband houdende zaken, eveneens in deze Memorandum of Understanding wensen vast te leggen.
15. Partijen te dien einde de volgende hoofdlijnen vaststellen:
  - a. het Land zal de aansturing van de overige twee partijen intensiveren, de samenwerking bevorderen en de voorwaarden scheppen om dit project zo snel mogelijk te realiseren;
  - b. SEHOS is en blijft, in nauwe samenwerking met het Land, verantwoordelijk voor de continuïteit en kwaliteit van de zorgverlening in het algemeen ziekenhuis; speelt een rol in de voorbereiding van de ziekenhuisorganisatie alsmede in de transitie en de feitelijke verhuizing van het oude naar het nieuwe ziekenhuis en heeft als professionele organisatie de nodige inbreng in de aanbestedingen van de (medische) inrichting en de ICT;
  - c. USONA blijft haar opdracht volgend uit de beheersovereenkomst d.d. 10 augustus 2011 uitvoeren, met inachtneming van hetgeen vastgesteld is in deze Memorandum of Understanding en van de gewijzigde omstandigheden ten aanzien van onder meer locatie en doorlooptijd. Dit houdt onder meer in dat USONA de regie voert over de transitie van het oude naar het nieuwe ziekenhuis;
  - d. Besluitvorming zoveel mogelijk plaatsvindt op basis van consensus. Daarbij zullen Partijen begrip hebben voor en rekening houden met ieders specifieke rol en verantwoordelijkheden voor het project.
16. ten aanzien van het noodzakelijke overleg stellen Partijen vast dat er middels de onderhavige Memorandum of Understanding een Tijdelijke Werkgroep Hospital Nobo Otrobanda wordt ingesteld waarin zowel van SEHOS als van USONA maximaal drie (3) vertegenwoordigers zitting zullen hebben. Deze werkgroep zal hierna worden aangeduid als Tijdelijke Werkgroep HNO.
17. de Tijdelijke Werkgroep HNO krijgt de opdracht om binnen twee weken na instelling de agenda te bepalen van de belangrijkste onderwerpen in het kader van de realisatie van het nieuwe algemeen ziekenhuis, de transitie van de ziekenhuiszorg van het oude naar het nieuwe algemeen ziekenhuis onder regie van USONA, de inpassing van het nieuwe algemeen ziekenhuis in de zorgstructuur van het Land, en hoe de garantie voor de werkgelegenheid van het in dienst van het SEHOS zijnde personeel uitgevoerd kan worden, terwijl daarnaast de project- en overlegstructuur voor het project nieuw algemeen ziekenhuis Otrobanda

vastgesteld moet worden, waaronder begrepen de taken en bevoegdheden van Partijen op hoofdlijnen en een escalatieprocedure.

18. in de hiervoor genoemde vast te stellen project- en overlegstructuur zal SEHOS een permanente door haar aan te wijzen vertegenwoordiger hebben.
19. de Tijdelijke Werkgroep HNO krijgt de opdracht om binnen twee weken na de in artikel 17 genoemde vaststelling van de agenda, de project- en overlegstructuur en de taken en bevoegdheden, een eindrapport op te stellen dat wordt gepresenteerd aan de Raad van Ministers.
20. de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Financiën is namens het Land de Voorzitter van deze Tijdelijke Werkgroep HNO.
21. de Voorzitter van de Tijdelijke Werkgroep HNO benoemt een vaste secretaris, die toegevoegd wordt aan de werkgroep.
22. de Tijdelijke Werkgroep HNO komt zo vaak bijeen als noodzakelijk wordt geacht om de opdracht tijdig uit te voeren.
23. van de bijeenkomsten van de Tijdelijke Werkgroep HNO worden notulen opgesteld die uiterlijk twee werkdagen na de bijeenkomsten door de Voorzitter aan de Minister-President, de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur, SEHOS en USONA worden aangeboden.

Aldus overeengekomen en vastgelegd te Willemstad, Curaçao, op ____ september 2013.

Namens het Land

Namens SEHOS

Namens USONA

_____
Drs. I. Asjes
Minister-President

_____
Drs. C.N. Winkel
Medisch Directeur

_____
Drs. R. Doran
Directeur

_____
Drs. B. Whiteman
Minister Gezondheid
Milieu en Natuur

_____
Dhr. H. Gerrits R.A.
Financieel Directeur